ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БАС ПРОКУРОРЫ

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПРОКУРОР РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 14
тел.: 8 (7172) 71 28 68, факс: 8 (7172) 30 18 65
www.prokuror.gov.kz

010000, город Астана, проспект Мәңгілік Ел, 14 тел.:
8 (7172) 71 28 68, факс: 8 (7172) 30 18 65
www.prokuror.gov.kz

18.07.2024 № 2-01-24-57803

Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттарына
(тізім бойынша)

«eQurylys» порталының жұмысы туралы

Құрметті депутаттар!

Бас прокуратура «eQurylys» ақпараттық жүйесін (бұдан әрі - Портал) құруға және оның жұмыс істеуіне байланысты мемлекеттік органдардың әрекеттеріне құқықтық баға беру туралы депутаттық сауалды қарады.

Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің мәліметінше (01.07.2024 жылғы шығ.№21-01-21/22009; бұдан әрі – уәкілетті орган), құрылыс секторының сапасын бақылау, оның ішінде оны цифрландыру арқылы күшейтілуде.

Осы мақсатта бірқатар нормативтік құқықтық актілерге **өзгерістер енгізілді**.

Атап айтқанда, 2023 жылы «Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы» Заңға құрылыс, сәулет және қала құрылысы саласында **ақпараттық жүйелерді** міндетті түрде қолдануға бағытталған жаңа **68-1-бап** енгізілді (05.04.2023 жылы «Кейбір заңнамалық актілерге жер қатынастары саласында көрсетілетін мемлекеттік қызметтерді цифрландыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңмен толықтырылды).

2022 жылғы 30 желтоқсанда Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің №762 бұйрығымен мемлекеттік қаражат пен квазимемлекеттік сектор қаражатының есебінен салынатын объектілерде цифрлық форматта атқарушылық техникалық құжаттаманы жүргізу бөлігінде **3** нормативтік құқықтық актіге өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

Анықтама ретінде: Ұлттық экономика министрінің «Сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласында инжинирингтік қызметтер көрсету қағидаларын бекіту туралы» 03.02.2015 жылғы №71 және «Тапсырыс берушінің (құрылыс салушының) қызметін ұйымдастырудың және функцияларын жүзеге асырудың қағидаларын бекіту туралы» 19.03.2015 жылғы №229 бұйрықтарына, сондай-ақ Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің «Бір терезе» қағидаты бойынша құрылыс жүргізуді ұйымдастыру үшін портал мен ақпараттық жүйелерді жүргізу тәртібін айқындайтын қағидаларды бекіту туралы» 11.09.2020 жылғы №465 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

2023 жылғы 4 қазанда Қаржы министрінің №1049 бұйрығымен атқарушылық техникалық құжаттаманы жүргізу негізінде Порталда автоматты түрде қалыптастырылған орындалған жұмыс актілері бойынша Қазынашылық органдарының төлеуіне қатысты Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларына (Қаржы министрінің 11.12.2015 жылғы №648 бұйрығымен бекітілген) өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

Документ подготовил: Дюсенов Аян Серикалиевич, 7172680@prokuror.kz
Документ подписал: Асылов Берік Ноғайұлы, 18.07.2024 19:08:44
ИС «Қадағалау»20171213

Сондай-ақ цифрландыру аясында уәкілетті орган **Порталдың электронды платформасын құрды**.

Анықтама ретінде: Портал ақпаратты жинауға және сақтауға, сондай-ақ мемлекеттің құзыретіне жататын қызметтерді көрсетуге арналған ақпараттық платформа болып табылады (техникалық қадағалау есептерін ұсыну, инженерлік қызметтерді жүзеге асыру бойынша сарапшыларды аттестаттау, сараптамалық жұмыстар мен техникалық байқаудан өткізу, сарапшылар тізілімін жүргізу, объектілерді пайдалануға қабылдау, құрылыс-монтаждау жұмыстарының басталғаны туралы хабарламалар) және өтеусіз негізде көрсетіледі.

Құрылыс процесінде мердігерлер ресімдейтін және Портал арқылы құрылыс-монтаждау жұмыстарының жүргізілу процесін көрсететін атқарушы техникалық құжаттаманы (бұдан әрі - АТҚ) жүргізудің артықшылығы толық ашықтық, ретке келтіру, сертификатталған тауарларды пайдалануды бақылау, сондай-ақ жұмыстарды сарапшылар мен инженерлік-техникалық персоналдың қабылдағанын растайтын тиісті құжаттарсыз орындалған жұмыс актілерін жабудың мүмкін еместігі болып табылады.

Порталды жеке компаниядан сатып алу мәселесі бойынша уәкілетті орган 2020 жылғы 2 қыркүйекте «DIGICON» ЖШС (бұдан әрі – Әзірлеуші, Өнім беруші) Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық комитетіне (бұдан әрі - Комитет) Порталды әзірлеу және енгізу бойынша инвестициялық өтініммен жүгінгенін атап өтті.

Өтінімді қарау кезінде Өнім беушімен жұмыс кеңесі өткізіліп, Порталды әзірлеу («kds.equrylys.kz» (интернет-сайт) домен негізінде) және одан әрі мемлекет меншігіне өтеусіз беру туралы шешім қабылданды.

2020 жылғы 12 қыркүйекте Комитет мен Әзірлеуші арасында ниет туралы меморандум жасалды, оған сәйкес Порталды әзірлеу **республикалық бюджеттен қаражат тартпай**, Комитеттің әдістемелік, нормативтік және құқықтық қамтамасыз етуімен жүзеге асырылды.

Кейіннен, 2022 жылғы 7 маусымда Әзірлеуші Порталды Комитеттің балансына берді (Астана қаласының Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру департаменті мен Әзірлеуші арасындағы №14 сыйға тарту шарты).

Бүгінгі күні Портал ақпараттық қауіпсіздікке тексеріліп, Портал қойылатын талаптарға сәйкес деп танылды.

Порталды өндірістік пайдалануға беру рәсімдері жүргізілуде, оның тұрақты жұмыс істеуі қамтамасыз етілді.

Алайда Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігінің ақпаратына (10.07.2024 жылғы шығ. № 01-05/Д-980//ДЗ-272; бұдан әрі - Агенттік) сәйкес уәкілетті органның әрекетінде Әзірлеушіге Портал құруға және оған тиесілі **ішкі жүйені АТҚ-ны Порталға жүктеуге** пайдалануда артықшылық құқығын беру бойынша бәсекелестікке қарсы іс-қимыл белгілері байқалады, соңғысымен құрылыс нарығының субъектілерінен ақы алынады.

Анықтама ретінде: құны **1 миллиард теңгеге дейінгі** құрылыс нысаны үшін нарық қатысушылары Әзірлеушіге **ай сайын 50 мың теңге**, **1-ден 5 миллиардқа дейін – 75 мың**, **10 миллиардқа дейін – 100 мың** теңге төлеуі керек.

Уәкілетті орган өз тарапынан ақпараттық ішкі жүйелер арқылы электрондық нысанда АТҚ жүргізу **бәсекелестік ортада** екенін атап өтеді.

Құрылыс компаниялары техникалық талаптарға сәйкес келетін өздерінің әзірленген жүйесі арқылы да, нарықта бар қолданыстағы ақпараттық жүйелер арқылы да қосыла алады.

Негіздемеде мемлекет қызметінің басқа салаларында осыған ұқсас тетіктерді пайдалану келтірілген.

Анықтама ретінде: медицина саласында ақпараттық платформа республикалық электрондық денсаулық сақтау орталығы болып табылады, оған «DAMUMED», «Надежда» және т.б. сияқты ішкі жүйелер қосылған; **салық салу** саласында фискалдық деректер операторлары бар, «Казактелеком», Транстелеком және Билайн АҚ операторлары болып табылатын кәсіпкерлік субъектілерінен мәліметтер жинап Мемлекеттік кірістер комитетіне тапсырады, бұл ретте әрбір кассалық аппараттан ай сайын ақы алынады.

2024 жылғы 5 шілдеде Агенттік уәкілетті органға Порталда атқарушылық техникалық құжаттаманы жүргізу бойынша қызметтерді өтеусіз көрсетуді талап ете отырып (**қаралуда, хабарламаның орындалу мерзімі 30 күнтізбелік күн**), іс - әрекеттерінде монополияға қарсы заңнаманы бұзу белгілерінің бар екендігі туралы хабарлама жіберді (шығ.№01-12/1770-И).

«Қазақ құрылыс және сәулет ғылыми-зерттеу және жобалау институты» АҚ (бұдан әрі – Қоғам) жүзеге асыратын **Порталды техникалық қолдауға** қатысты 2022 жылғы 12 шілдеде үш жақты сенімгерлік басқару шарты (Астана қаласының Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру департаменті, Комитет және Қоғам арасында) жасалғаны анықталды, оған сәйкес Қоғам **2027 жылғы 11 шілдеге дейін** Порталды сенімгерлік басқару бойынша міндеттемелерді қабылдады.

Осы кезеңде Қоғам Порталды пысықтап, оны коммерциялық пайдалануға енгізіп, басқа ақпараттық жүйелермен интеграцияны қамтамасыз етіп, оператор қызметін атқаруы қажет.

Осы мақсатта Үкіметтің 2022 жылғы 10 тамыздағы №546 қаулысымен Қоғамның жарғысына қызметтің мәні мен түрлерін кеңейте отырып өзгерістер енгізіліп, Агенттіктің оң қорытындысы алынды.

Бұл ретте Компанияның Порталға техникалық қызмет көрсетуді өз бетінше қамтамасыз етуге құқығы жоқ, сондықтан бұл қызмет мемлекеттік сатып алулар арқылы конкурстық негізде сатып алынады.

Анықтама ретінде: 2022 жылы Порталға техникалық қолдау қызметтерін көрсетуге арналған ашық конкурстың қорытындысы бойынша **«DIGICON» ЖШС** жеңімпаз деп танылды, онымен 18.11.2022 жылы 12 млн теңге сомаға №15 шарт жасалды (ҚҚС-сыз). 2023 жылы ең төменгі баға ұсынысын ұсынған жеңімпаз болып «MEGASMETA.KZ» ЖШС анықталды, 10.04.2023 жылы 95,2 млн теңге сомаға №15 шарт жасалды, қосымша келісімді ескере отырып, шарт мерзімі 29.02.2024 жылға дейін ұзартылды және сомасы **115 млн теңгеге дейін** ұлғайтылды. 2024 жылы сатып алу қорытындысы бойынша сол «MEGASMETA.KZ» ЖШС жеңімпаз деп танылып, 31.05.2024 жылы онымен 88,8 млн теңге сомаға шарт жасалды (ҚҚС-сыз).

Қазіргі уақытта Алматы қаласының прокуратурасы Қоғамның қызметіне тексеру жүргізіп жатқанын айта кету керек.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде, мемлекеттік органдар мен ұйымдардың лауазымды адамдарының әрекеттеріне баға Алматы қаласы прокуратурасының тексеру нәтижелері және Агенттік қабылдаған шаралар негізінде берілетін болады.

Б. Асылов

орынд. А.С. Дүйсенов
тел. 30-16-05

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БАС ПРОКУРОРЫ

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПРОКУРОР РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 14
тел.: 8 (7172) 71 28 68, факс: 8 (7172) 30 18 65
www.prokuror.gov.kz

010000, город Астана, проспект Мәңгілік Ел, 14 тел.:
8 (7172) 71 28 68, факс: 8 (7172) 30 18 65
www.prokuror.gov.kz

18.07.2024 № 2-01-24-57803

Депутатам
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан
(согласно списку)

О работе портала «eQurylys»

Уважаемые депутаты!

Генеральной прокуратурой рассмотрен депутатский запрос о даче правовой оценки действиям государственных органов, связанным с созданием и функционированием информационной системы «eQurylys» (далее - Портал).

По сведениям Министерства промышленности и строительства (исх. №21-01-21/22009 от 01.07.2024 года; далее - уполномоченный орган) проводится усиление контроля качества строительной сферы, в том числе посредством её цифровизации.

Для этого **внесены поправки** в ряд нормативных правовых актов.

В частности, в 2023 году в Закон «Об архитектурной, градостроительной и строительной деятельности в Республике Казахстан» включена новая **статья 68-1**, направленная на обязательное применение **информационных систем** в сфере строительства, архитектуры и градостроительства (дополнена Законом от 05.04.2023 года «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты по вопросам цифровизации государственных услуг в сфере земельных отношений»).

30 декабря 2022 года приказом Министра индустрии и инфраструктурного развития №762 внесены изменения и дополнения в **3** нормативных правовых акта в части ведения в цифровом формате исполнительной технической документации на объектах, строящихся за счет государственных средств и средств квазигосударственного сектора.

Справочно: внесены изменения и дополнения в приказы Министра национальной экономики от 03.02.2015 года №71 «Об утверждении Правил оказания инжиниринговых услуг в сфере архитектурной, градостроительной и строительной деятельности» и от 19.03.2015 года №229 «Об утверждении Правил организации деятельности и осуществления функций заказчика (застройщика)», а также приказ Министра индустрии и инфраструктурного развития от 11.09.2020 года №465 «Об утверждении Правил, определяющих порядок ведения портала и информационных систем для организации проведения строительства по принципу «одного окна».

4 октября 2023 года приказом Министра финансов №1049 внесены изменения и дополнения в Правила осуществления государственных закупок (утв. приказом Министра финансов от 11.12.2015 года №648) касательно оплаты органами Казначейства по актам выполненных работ, сформированным автоматически в Портале на основе ведения исполнительно-технической документации.

Также, в рамках цифровизации уполномоченным органом **создана электронная платформа Портала**.

Документ подготовил: Дюсенов Аян Серикалиевич, 7172680@prokuror.kz
Документ подписал: Асылов Берік Ноғайұлы, 18.07.2024 19:08:30
ИС «Қадағалау»20171213

Справочно: Портал представляет собой информационную площадку для сбора и хранения информации, а также предоставления услуг, отнесенных к компетенции государства (предоставление отчетов технического надзора, аттестация экспертов по осуществлению инжиниринговых услуг, экспертных работ и технического обследования, ведение реестра экспертов, приемка объектов в эксплуатацию, уведомления о начале производства строительно-монтажных работ) и предоставляемых на безвозмездной основе.

Преимуществом ведения исполнительной технической документации (далее - ИТД), оформляемой подрядчиками в процессе строительства и фиксирующей процесс производства строительно-монтажных работ посредством Портала, является полная прозрачность, упорядочивание, контроль применения сертифицированных товаров, а также невозможность закрытия актов выполненных работ без соответствующих документов, подтверждающих принятие работ экспертами и инженерно-техническими кадрами.

По вопросу **приобретения Портала у частной компании** уполномоченный орган указал, что 2 сентября 2020 года в адрес Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства (далее - КДС) обратилось ТОО «DIGICON» (далее – Разработчик, Поставщик) с инвестиционной заявкой по разработке и внедрению Портала.

При рассмотрении заявки проведено рабочее совещание с Поставщиком и принято решение о разработке Портала (на базе домена (интернет-сайт) «kds.equrylys.kz») с дальнейшей его передачей в собственность государства на безвозмездной основе.

12 сентября 2020 года между КДС и Разработчиком заключен меморандум о намерениях, в соответствии с которым разработка Портала осуществлялась при методологическом, нормативно-правовом сопровождении КДС, **без привлечения средств республиканского бюджета**.

В последующем 7 июня 2022 года Разработчиком Портал передан на баланс КДС (договор дарения №14 между Департаментом государственного имущества и приватизации г. Астана и Разработчиком).

На сегодня пройдена проверка Портала на информационную безопасность, признано соответствие Портала предъявляемым требованиям.

Проводятся процедуры по введению Портала в промышленную эксплуатацию, обеспечено его стабильное функционирование.

Однако по информации Агентства по защите и развитию конкуренции (исх. № 01-05/Д-980//ДЗ-272 от 10.07.2024 года; далее - АЗРК) в действиях уполномоченного органа усмотрены признаки антиконкурентных действий по предоставлению преимущественного права Разработчику на создание Портала и использованию принадлежащей ему **подсистемы для загрузки ИТД на Портал**, за которую последним взымается плата с субъектов строительного рынка.

Справочно: за объект строительства стоимостью **до 1 млрд** тенге участники рынка должны платить Разработчику **по 50 тысяч** тенге **ежемесячно**, от **1 до 5 млрд – 75 тыс**., до **10 млрд – 100 тыс.** тенге.

Со своей стороны уполномоченный орган отмечает, что ведение ИТД в электронной форме посредством информационных подсистем находится **в конкурентной среде**.

Строительные компании могут подключиться как через собственную разработанную систему, соответствующую техническим требованиям, так и через имеющиеся на рынке действующие информационные системы.

В обоснование приведено использование аналогичных механизмов в других сферах деятельности государства.

Справочно: в сфере **медицины** информационной платформой выступает республиканский центр электронного здравоохранения, к которому подключены такие подсистемы как «DAMUMED», «Надежда» и т.д.; в сфере **налогообложения** существуют операторы фискальных данных, которые собирают данные с субъектов предпринимательства и передают в Комитет государственных доходов, операторами которых являются АО «Казактелеком», Транстелеком и Билайн, при этом ежемесячно взимают плату с каждого кассового аппарата.

5 июля 2024 года АЗРК в адрес уполномоченного органа внесено уведомление о наличии в действиях признаков нарушения антимонопольного законодательства (исх.№01-12/1770-И), с требованием обеспечить безвозмездность оказания услуг по ведению исполнительской технической документации на Портале (**на рассмотрении, срок исполнения уведомления 30 календарных дней**).

Относительно **технической поддержки Портала**, осуществляемой АО «Казахский научно-исследовательский и проектный институт строительства и архитектуры» (далее – Общество), установлено, что 12 июля 2022 года заключен трехсторонний договор доверительного управления (между Департаментом государственного имущества и приватизации г.Астана, КДС и Обществом), согласно которому Обществом приняты обязательства по доверительному управлению Порталом **до 11 июля 2027 года**.

В течение указанного срока Общество должно доработать Портал, ввести его в промышленную эксплуатацию, обеспечить интеграцию с другими информационными системами и выполнять функции оператора.

В этих целях постановлением Правительства №546 от 10 августа 2022 года внесены изменения в устав Общества с расширением предмета и видов деятельности, получено положительное заключение АЗРК.

Вместе с тем Общество неправомочно самостоятельно обеспечивать техническое обслуживание Портала, поэтому данная услуга приобретается на конкурсной основе посредством государственных закупок.

Справочно: в **2022 году** по итогам открытого конкурса на оказание услуг по технической поддержке Портала победителем определен **ТОО «DIGICON»**, с которым 18.11.2022 года заключен договор №15 на сумму 12 млн тенге (без НДС). В **2023 году** победителем, представившим наименьшее ценовое предложение, определено ТОО «MEGASMETA.KZ», 10.04.2023 года заключен договор №15 на сумму 95,2 млн тенге, с учетом дополнительного соглашения срок договора продлен до 29.02.2024 года и сумма увеличена **до 115 млн** тенге. **В 2024 году** по итогам закупок победителем признано тот же ТОО «MEGASMETA.KZ» и 31.05.2024 года с ним заключен договор на сумму 88,8 млн тенге (без НДС).

Следует отметить, что настоящее время прокуратурой города Алматы проводится проверка в деятельности Общества.

С учетом изложенного, оценка действиям должностных лиц государственных органов и организаций будет дана по итогам проверки прокуратуры города Алматы и принятым мерам АЗРК.

Б. Асылов

исп. Дюсенов А.С.
тел. 30-16-05